

JAGTTYG, n. 3. Redskap, föreskrifna att begagnas vid allmän skullgång.

JAGTVAGN, m. 2. Ett slags lätt vagn, som brukas, då man far på jagt.

JAGTVUXEN, a. 2. neutr. — *el.* Säges om djur, som är tillräckligt vuxet, för att vara föremål för jagt.

JAGTVÄSENDE, n. sing. Jagten med allt hvad dertill hörer.

JAGTVÄSKA, f. 1. Väska, hvori en jägare förvarar hvarjehanda för jagten behöfliga saker.

JAGUAR, schaguár, m. 3. Ett rofdjur i Amerika, af tigers storlek. *Felis Orica.*

JAHERRE, m. 2. pl. — *herrar.* (fam.) Se *Jabror.*

JAKA, v. n. 1. Säger ja. *På tillfrågan, j-de han. J. till,* besvara med ja; äfv. gifva bifall, samtycke till. *J. till allt, hvad man begär.* — *Syn.* Bejaka (för *J. till*).

JAKANDE, n. 4. 1) Jakande svar. *Mitt j. är så godt som hans nekande.* — 2) Bifall, samtycke. — *Adj.* 1. Som jakar. *Ell j. svar.* (Gram.) *En j. sats,* som säger, att någonting är så eller så. — *Motsats:* Negativ. — *Syn.* Bejaka, Affirmativ.

JAKARE, m. 3. (fam.) Se *Jabror.*

JAKOBIN, -- i'n, m. 3. (fr. *Jacobin*) 1) (hist.) Medlem af det våldsamma folkpartiet under första franska revolutionen. Kallades Jakobiner, emedan de hade sin sammankomst i det fordna Jakobiner- eller Dominikanerklostret i Paris. — 2) En, som fanatiskt ifrar för frihet och jemnlighet. — Skrifves äfv. *Jacobin.*

JAKOBINISM, --- i'ssm, sing. 1) (hist.) Jakobinernes parti under första franska revolutionen. — 2) Deras politiska system. — 3) Fanatiskt ifrande för frihet och jemnlighet. — Äfv. *Jacobinism.*

JAKOBINISK, a. 2. 1) Som tillhör eller har afseende på Jakobinernas parti, system, o. s. v. — 2) Fanatiskt ifrande för frihet och jemnlighet.

JAKORD, jakórd, n. 3. (gram. o. log.) Jakande ord, uttryck. — *Motsats:* Negation.

JAKT, jäkt, f. 3. Handelsfartyg af 3 till 50 lästers drägtighet, med en mast, på hvilken föres ett stort bomsegel, fock, toppsegel och klyfware. [Jagt.]

JAKTVARF, n. 3. Varf för mindre fartygs bygga eller reparering.

JALAPPA, jalappa, f. sing. 1) En apoteksväxt i S. Amerika. *Ipomæa Jalappa.* — 2) Den starkt laxerande roten deraf.

JALUSI, schalusi, f. 3. (fr. *Jalousie*, af *Jalous*, svartsjuk) 1) Svartsjuka. — 2) Afund, missunnshet. — 3) Skärm innanför ett fönster.

JAMA, v. n. 1. Säges om en katt, då han uppper det låte, som tillhör hans art. *En katt hördes j.* — *Jamande*, n. 4. o. *Jamning*, f. 2.

JAMAICAPEPPAR, jamájkapépparr, m. sing. Se *Kryddpeppar.*

JAMB, m. 3. 1) Versfot, som består af en kort och en lång stafvelse. — 2) Vers, sammansatt af sådana versfötter.

JAMBISK, a. 2. Som består af jamber. *J-t verslag. J. vers, versart, versform.*

JAMS, jämms, m. sing. Växt af Svärdsliörnas familj, inhemsk i Ostindien och på Söderhafsaarna; har rötter, som stundom blifva 3 fot långa och ganska tjocka, samt begagnas af inbyggarna i nämde länder till födoämne. *Dioscorea sativa.*

JAN, jän, m. (af fr. *Jan*, som betyder bräde i brädspel) Så kallas i brädspel, då en spelare får så många brickor slagna, att han icke kan komma in med alla, i hvilket fall han förlorar dubbelt parti. *Göra, blifva j.*

JANINPLÅSTER, n. 3. (kir.) Ett slags dragmedel, i åtskilliga landsorter äfv. kalladt Hannoverisk fluga. Har sitt namn efter *Janin*, läkare i Lyon, och uttalas vanligtvis: *jani'niplå'st'r* (efter hans latiniserade namn: *Janinus*).

JANITSCHAR, janittschár, m. 3. (turk. *Jeni tšcheri*, nya skaror) Turkisk soldat till fots.

JANITSCHARMUSIK, -- ärmusi'k, m. sing. Turkarnes krigsmusik, äfv. kallad *Turkiska musiken.*

JANS, jánns. (prov.) *I jans* ell. *i jansna*, för en stund sedan, nyss. Kommer af det fordna uttrycket *I jadans* ell. *i adans*, förut, förr. Uttalas och skrifves äfven *I jäns*. På vissa orter får man äfven höra *I jansna*.

JANSPEL, n. 3. Parti i brädspel, då ena spelaren blifvit jän.

JANUARI, -- ári, m. sing. (af *Janus*, en gud hos Romarne, hvilken dyrkades som årets styrare) Benämning på första månaden i året. Thors Månad.

JAORD, jáörd, n. 3. Bifall, samtycke. *Gifva sitt j. till något.*

JAPANERA, v. a. 1. 1) På ytan af en pjes åstadkomma en tjockare, färgad och uthållig betäckning. — 2) Se *Lackera.* — *Japanering*, f. 2.

JARGON, scharrgå'ng, m. 3. (fr.) 1) Rådbråkad eller obegripligt språk. — 2) Särskilt språk, som vissa människoklasser begagna.

JARL, m. 2. (ford.) 1) Hederstitel, som tillkom dem, hvilka voro af kunglig härkomst eller beslägtade med konungahuset, motsvarande det sedan införda ordet Hertig. — 2) Styresman i ett landskap, d. s. s. som Grefve eller Baron i andra länder. — 3) (under medeltiden) Högsta embetsmannen i riket näst konungen. *Birger J.*

Anm. Ordet *Jarl* anses af Ihre vara hämtadt af det engelska *Earl*, hvilket åter han härleder ifrån det latinska *Herilis* ell. *Erilis* (af *Herus*), såsom under sista tiden af romerska väldet prinsar och furstar kallades.

JARLBOREN, järlbå'ränn, a. 2. Så kallades fordom en jarls närmaste anförvandter.

JARLDÖME, n. 4. Landskap, som styrdes af en jarl.

JASMIN, schassmín, m. 3. (fr.) Blomväxt från södra Asien, med hvita, väluktande blommor, som begagnas till parfumeri. Är hos oss krukväxt. *Jasminum officinale.* Bör ej förblandas med Schersmin (se d. o.).

JASPIS, jässpiss, m. sing. Ogenomskinlig stenart af Silikaterna, utgörande en med mycket jernoxid blodad, tät kvarts, öfvergående till jernkisel; blodröd, okragul, brun, grön, eller fläckig; antager sin politur och bearbetas till hvarjehanda saker, såsom vaser, mortlar, dosor, m. m.

JEHOVA, -- vá, nom. prop. m. (hebreiskt ord, som betyder: den evige) Benämning på Gud.

JEHU, jéhu, nom. prop. m. (hist.) En af Israels konungar. *Fara som J.*, med flygande fart.

JEMFÖRA, v. a. 2. 1) Betrakta flera föreställningar på samma gång, för att finna deras likhet eller olikhet. *J. ett ting med ett annat. J. tvänne ställen hos en författare.* — 2) *J. med*, ställa lika högt, i bredd, vid sidan af; lika